

RIGSPOLITIET OG RIGSADVOKATEN

Økonomisk kriminalitet

Jan Reckendorff og Jens Henrik Højbjerg

6. februar 2020

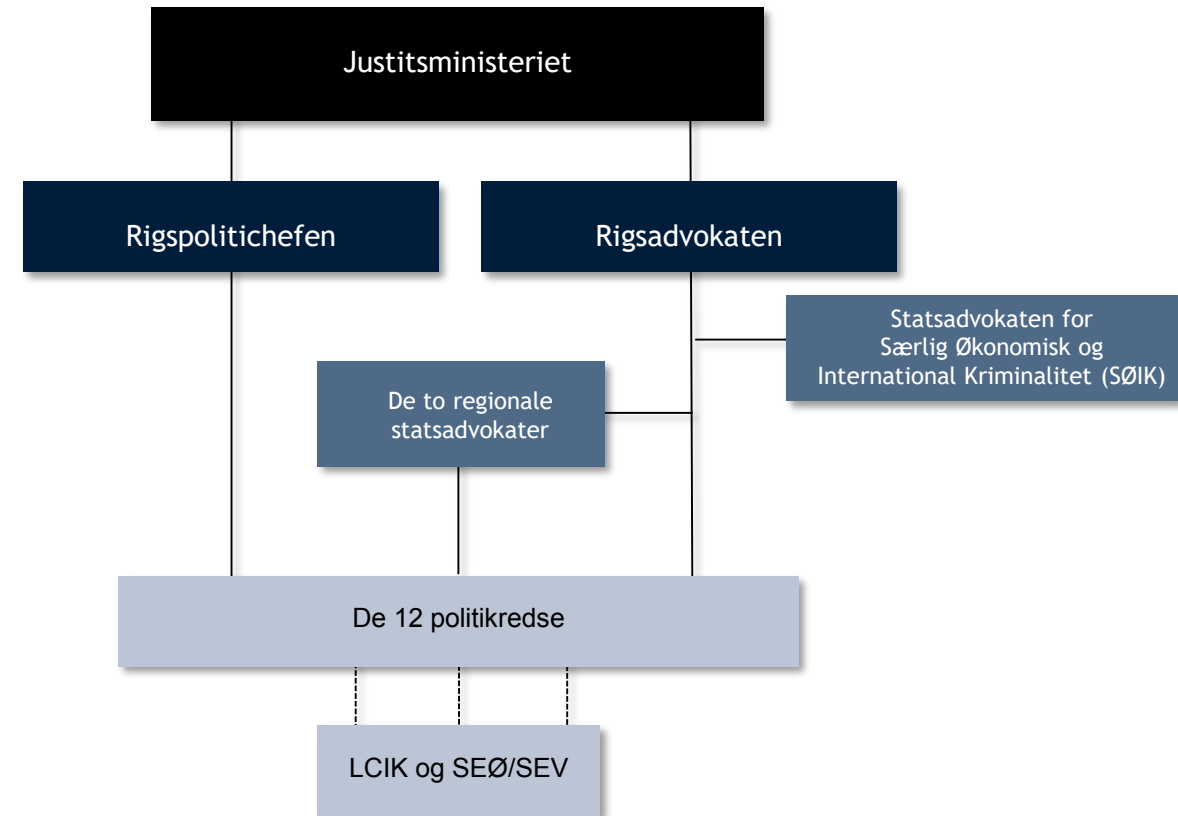
Opgaveløsningen varetages af en lang række aktører i og uden for Justitsministeriets koncern

• Opgaver og organisering

• Kriminalitetsudviklingen

• Udviklingen i sagsbeholdningen

- Efterforskningen og straffesagsbehandlingen af økonomisk kriminalitet er organiseret i en række enheder i politiet og anklageyndigheden
  - De tolv politikredse
  - Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet (SØIK)
  - Et landsdækkende center for it-relateret økonomisk kriminalitet (LCIK)
  - De særlige efterforskningsfællesskaber (SEØ og SEV)
  - Rigspolitiets Nationale Cyber Crime Center og Nationalt Kriminalteknisk Center.
  - Herudover samarbejder politiet og anklagemyndigheden med en lang række aktører, f.eks. den finansielle sektor, skattemyndighederne, konkurrencemyndighederne og Erhvervsstyrelsen.
- Der er en lang række kompetencer beskæftiget på området; jurister, politibetjente, medarbejdere med økonomisk baggrund, analytikere og administrative medarbejdere. Især politikredsene oplever en udfordring med at have tilstrækkeligt af de rette it- og økonomiske kompetencer.

Økonomisk kriminalitet er i kraftig vækst

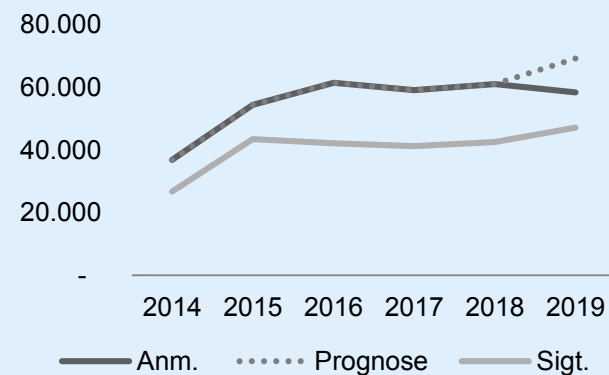
• Opgaver og organisering

• Kriminalitetsudviklingen

• Udviklingen i sagsbeholdningen

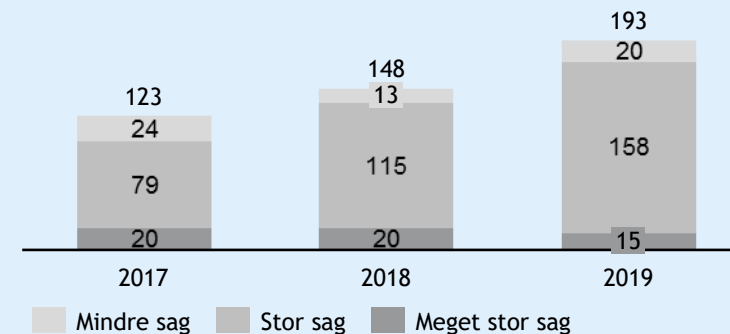
- Samtidig med at kriminaliteten på en række traditionelle kriminalitetsområder er faldende, er økonomisk kriminalitet i kraftig vækst. Det gælder både mindre sager såsom bedrageri via Den Blå Avis eller de helt store og komplekse sager, eksempelvis Operation Greed, der er berammet til mere end 100 retsdage.
- Samlet set er anmeldelserne af økonomisk kriminalitet til politikredsene steget med ca. 58 pct. i perioden fra 2014 til 2019.
- Når alle anmeldelser for 2019 er fuldt ud registreret i politiets systemer, forventes stigningen fra 2014 til 2019 at være markant højere.
- Udviklingen drives af markant flere sager om it-relateret økonomisk kriminalitet, som er steget med 188 pct. fra 2014 til 2018.
- Samtidig har der gennem de seneste år også været en markant vækst i de store sager i SØIK fra 79 i 2017 til 158 i 2019.
- Rigs politiet og Rigsadvokaten forventer, at den økonomiske kriminalitet, herunder økonomisk kriminalitet på tværs af landegrænser, vil fortsætte med at stige.

Anmeldelser og sigtelser for økonomisk kriminalitet i politiet er steget markant siden 2014

Anm.: Anmeldelser og sigtelser i politiet, dvs. ekskl. SØIK.
Kilde: Rigs politiet.

Der er sket en stigning i antallet af store sager, som behandles hos SØIK

Kilde: Rigsadvokaten

Sagsbehandlingstiden og sagsbeholdningen er steget markant

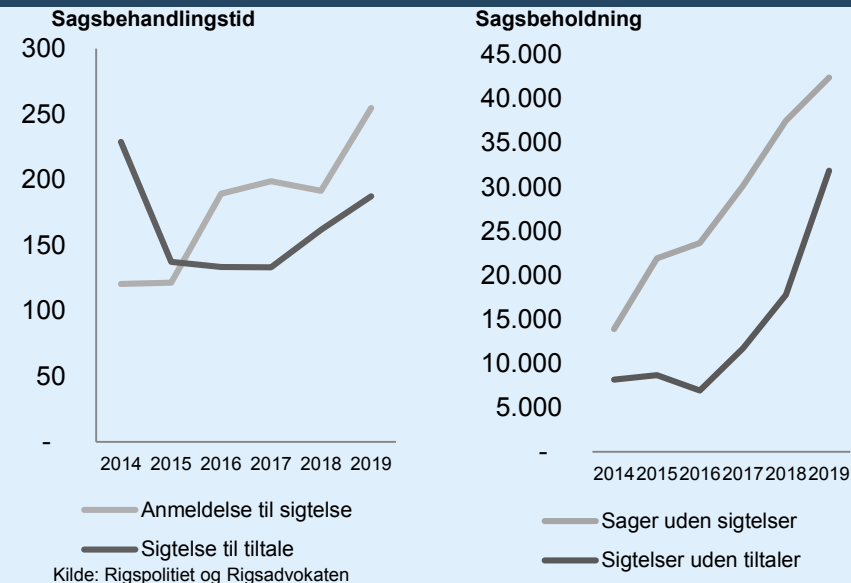
• Opgaver og organisering

• Kriminalitetsudviklingen

• Udviklingen i sagsbeholdningen

- Sagsbehandlingstiden og -beholdningen for sager om økonomisk kriminalitet i politikredsene er steget markant siden 2014.
- Udviklingen i sagsbehandlingstiden skal ses i sammenhæng med, at anmeldelser, der indeholder flere efterforskningsmuligheder i form af blandt andet digitale spor, er stigende, hvilket medfører en stigning i sagsbehandlingstiden.
- De øgede efterforskningsmuligheder øger antallet af sager, der skal efterforskes og behandles i politiet og anklagemyndigheden, og påvirker dermed sagsbeholdningen og sagsbehandlingstiden.
- Området er karakteriseret ved, at en del af anmeldelserne "folder sig ud", når de bliver efterforsket. Det kan betyde, at der opdages mere kriminalitet under efterforskningen af en sag.

Udviklingen i sagsbehandlingstiden og sagsbeholdningen i politikredsene er tilsvarende steget siden 2014

STATSADVOKATEN

FOR SÆRLIG ØKONOMISK OG
INTERNATIONAL KRIMINALITET

Besøg i SØIK

Del 1: Introduktion til SØIK

Torsdag d. 6. februar 2020

Kirsten Dyrman, fg. statsadvokat

Kort om SØIK

- Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet (SØK) blev oprettet i 1973.
- Statsadvokatreform 2012: SØIK blev etableret (SAIS og SØK blev lagt sammen)

SØIK's sagsområde

- Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet (SØIK) har på landsplan bl.a. ansvaret for efterforskning og strafforfølgning af sager om økonomisk kriminalitet, når der er tale om sager:
- der antages at have et særligt betydeligt omfang,
- er et led i organiseret kriminalitet,
- er udført ved anvendelse af særegne forretningsmetoder eller
- på anden måde er af særlig kvalificeret karakter.
- SØIK behandler sager både i byret og landsret.

Enekompetence

- SØIK har enekompetence i sager om:
  - hvidvaskloven
  - konkurrenceloven,
  - lov om finansiel virksomhed og
  - IPR-lovgivningen.
- Derudover varetager SØIK efterforskningen og strafforfølgningen i særlige internationale straffesager og sanktionssager, som ikke behandles af PET.
- Desuden varetager SØIK opgaver med sporing af udbytte fra kriminalitet, herunder ved bistand til kredsene med at opspore og beslaglægge udbyttet.
- Herudover har Hvidvasksekretariatet i SØIK til opgave at modtage, analysere og videreformidle nationale og internationale underretninger om mulig hvidvask af udbytte fra strafbare forhold eller finansiering af terrorisme.

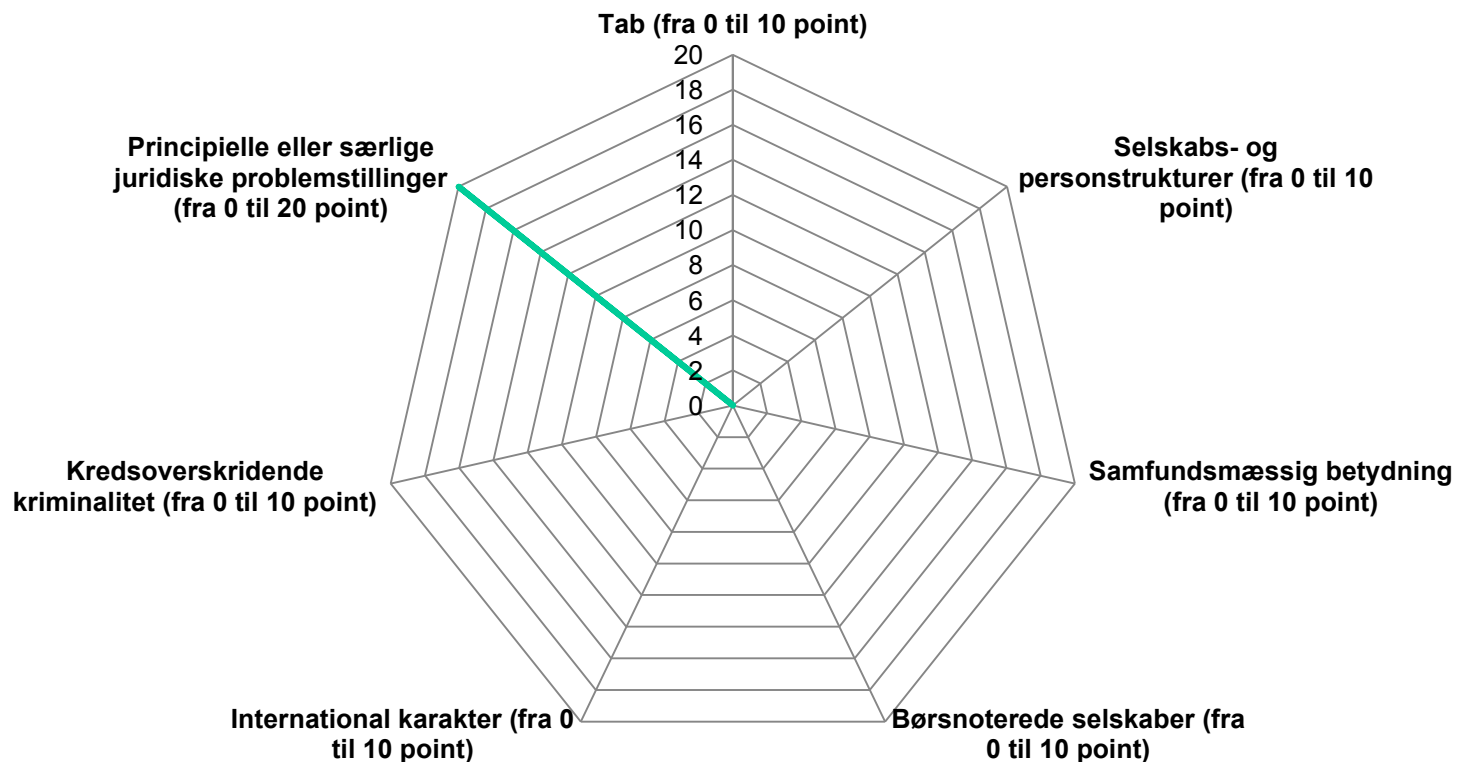

Visitationskriterier

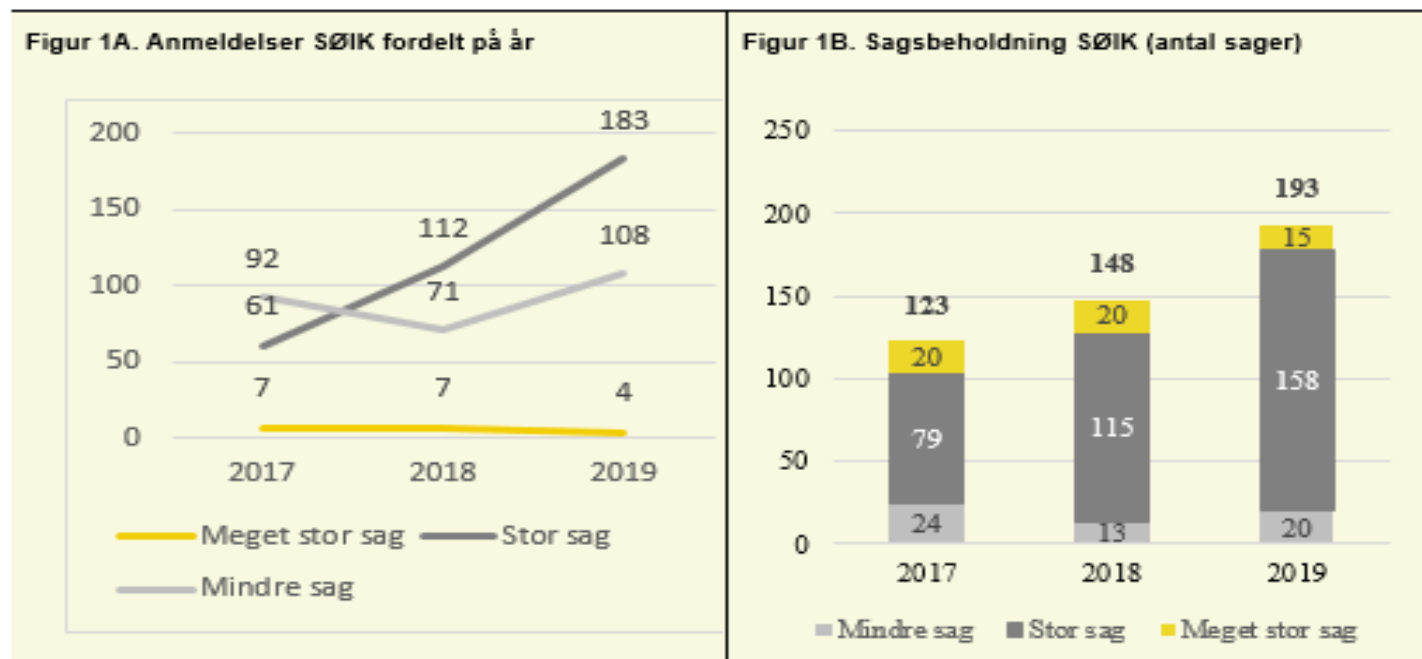
Som supplement til de hensyn, der fremgår af bekendtgørelsen om forretningernes fordeling mellem statsadvokaturerne, anvendes følgende støttekriterier ved vurderingen (visitering) af, om SØIK skal behandle en sag:

- 1. Signaturcases
- 2. Større sager
- 3. Mindre sager

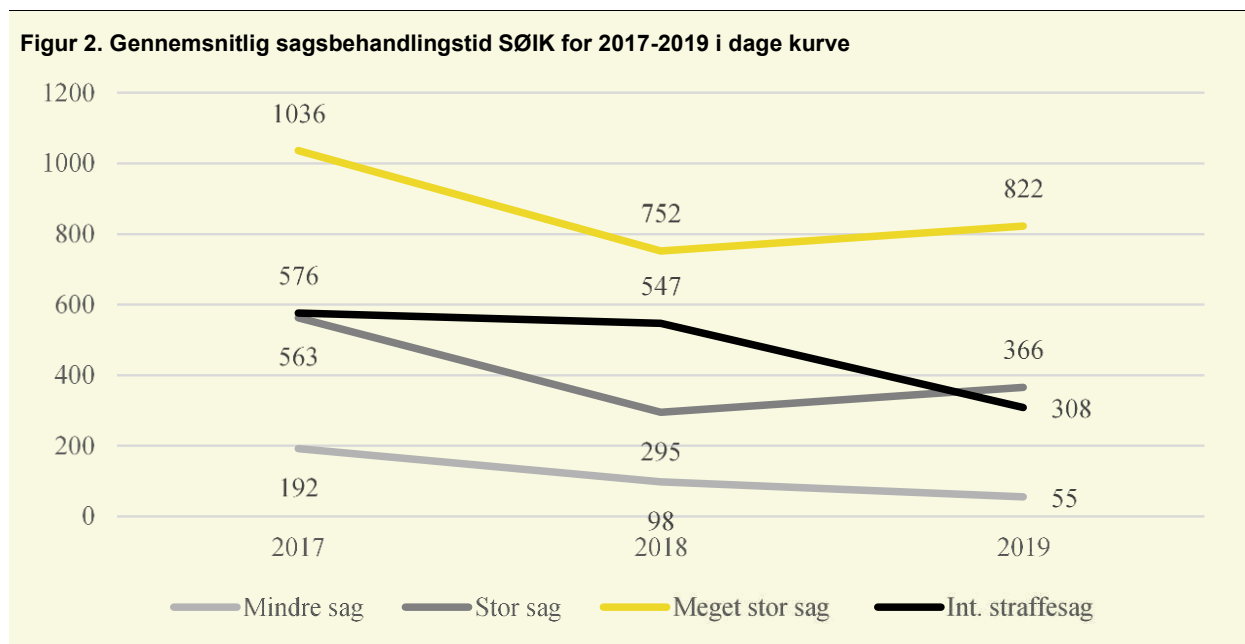
Anmeldelser og sagsbeholdning i SØIK

- Stigning fra 2017 til 2019 i antallet af anmeldelser på 64 pct.
- Stigning fra 2017 til 2019 i sagsbeholdning (antallet af verserende sager) på 57 pct.
- Fordobling i antallet af underretninger til Hvidvasksekretariat fra ca. 25.000 i 2017 til over 53.000 i 2019.

Gennemsnitlig sagsbehandlingstid

STATSADVOKATEN

FOR SÆRLIG ØKONOMISK OG
INTERNATIONAL KRIMINALITET

Del 2: Straffesager i SØIK

SØIK's efterforskningsmodel

HeSaLight-sagen

Hesalight går konkurs

Foto: Magnus Møller

■ VIRKSOMHEDER

Af Nicolaj Vorre, Morten Elstrup og Mads Meisner

18. NOV. 2016

Opdateret 10.58 - Mens Bagmandspolitiet i dag har ransaget Hesalights hovedkontor og tre andre adresser med tilknytning til selskabet, er selskabet nu taget under konkursbehandling.

Sagens forløb - fokus på effektivt forløb i straffesagskæden

- Marts 2016 Erhvervsstyrelsen indleder en undersøgelse af HeSaLight
- Sep. 2016 Erhvervsstyrelsen anmelder sagen til SØIK
- Sep. 2016 Efterforskningen indledes og løber frem til hovedforhandlingen

Sagsbehandlingen har været tilrettelagt både som en fremadrettet (proaktiv) efterforskning og en bagudrettet efterforskning

- Projektorienteret og tværfaglig arbejdsform
- Telefonaflytninger
- Internationalt samarbejde
- Sporing og beslaglæggelse af tiltaltes udbytte ved kriminaliteten

HeSaLight-sagen

Sagens forløb - fokus på effektivt forløb i straffesagskæden

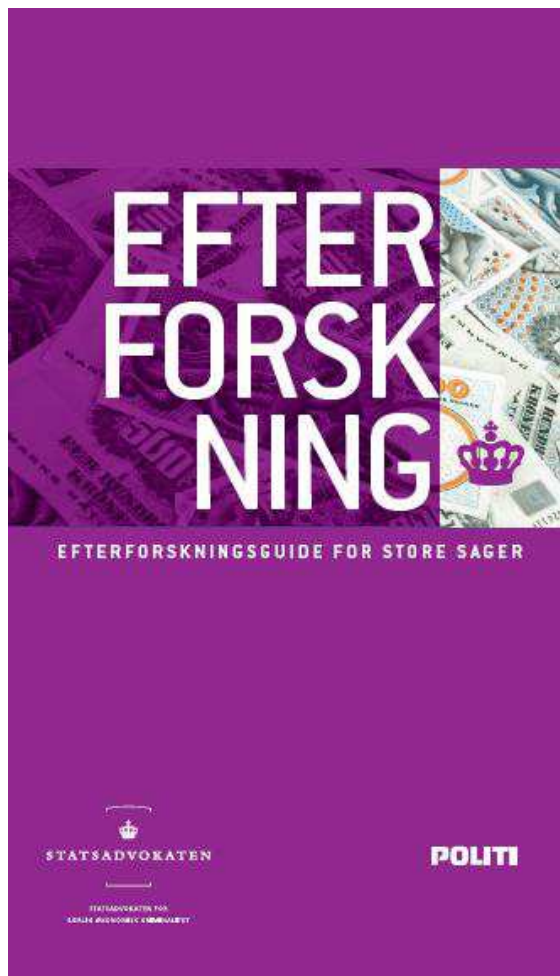
- Jan. 2018 SØIK anmoder Retten i Roskilde om forhåndsberømmelse
- April 2018 Anklageskrift
- Sep. 2018-jan. 2019 Hovedforhandlingen ved Retten i Roskilde
- Jan. 2019 SØIK anmoder Østre Landsret om berømmelse af ankesag
- Jan. 2020 Ankesagen indledes ved Østre Landsret

Ved byretten idømt 7 års fængsel og en tillægsbøde på ca. 15 mio. kr. for:

- Dømt for bedrageri og dokumentfalsk for ca. 351 mio. kr., mandat- og skyldnersvig af særlig grov beskaffenhed (til dels forsøg) for ca. 48 mio. kr. samt momssvig af særlig grov karakter over for statskassen for ca. 15 mio. kr.
- Konfiskation af ca. 45 mio. kr. hos tiltalte og hans nærtstående.
- Frakendelse af retten til at drive selskab med begrænset hæftelse.

Den særlige metode i SØIK

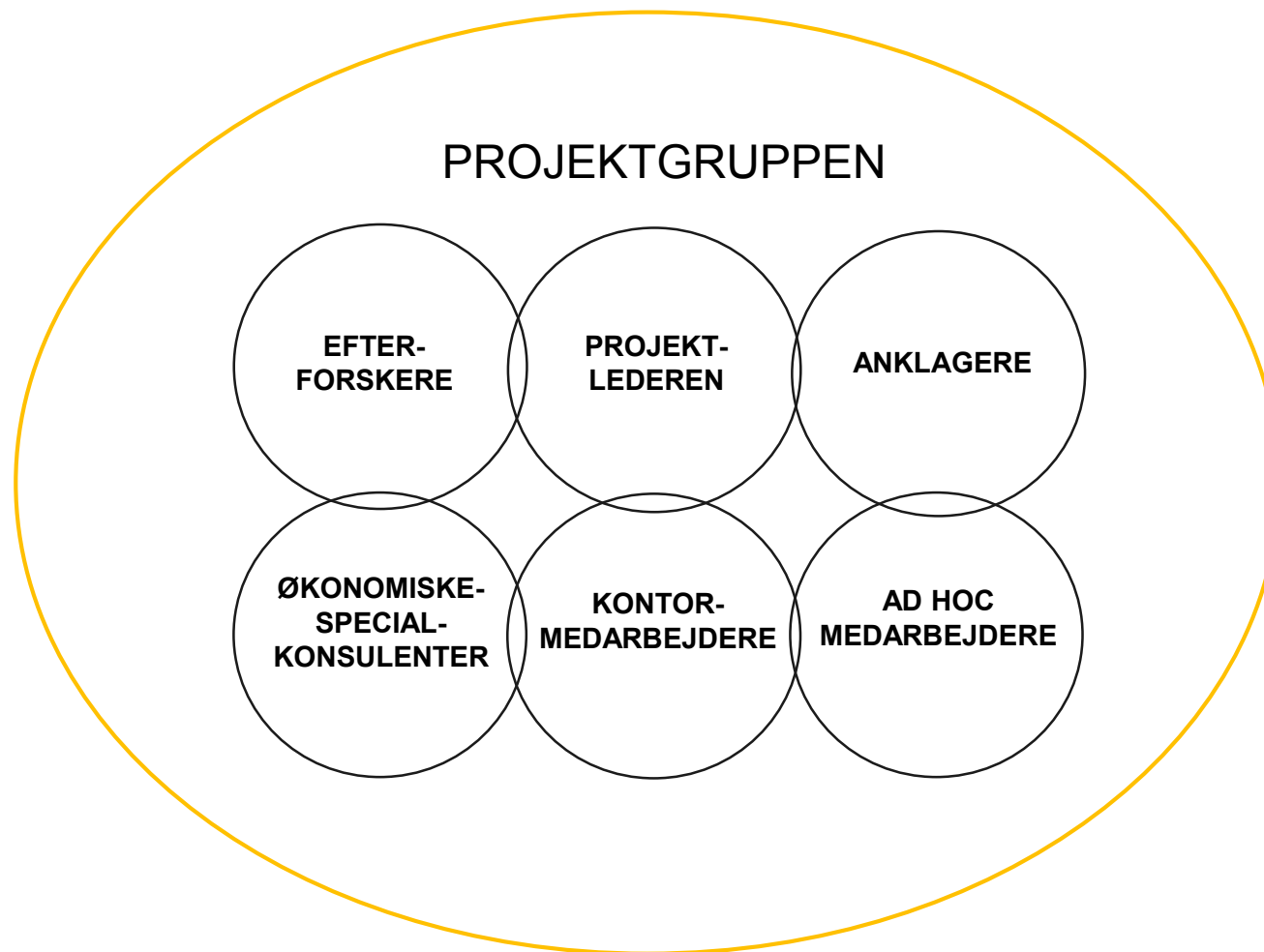
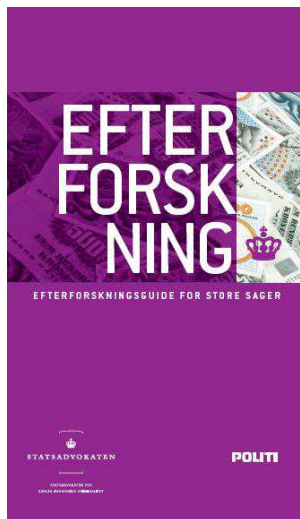
- Forudgående planlægning samt dokumentation for sagsbehandlingen kvalitet og effektivitet.
- Historisk fokus på fremdrift og tilskæring.
”Milepælssager” – koncept fra SØK til politikredsene.
- Best practice for større økonomiske sager – men dele af principperne kan også anvendes i andre større sager.

Projektgruppen

Udfordringer i SØIK i forbindelse med efterforskning af SØIK-sager

---

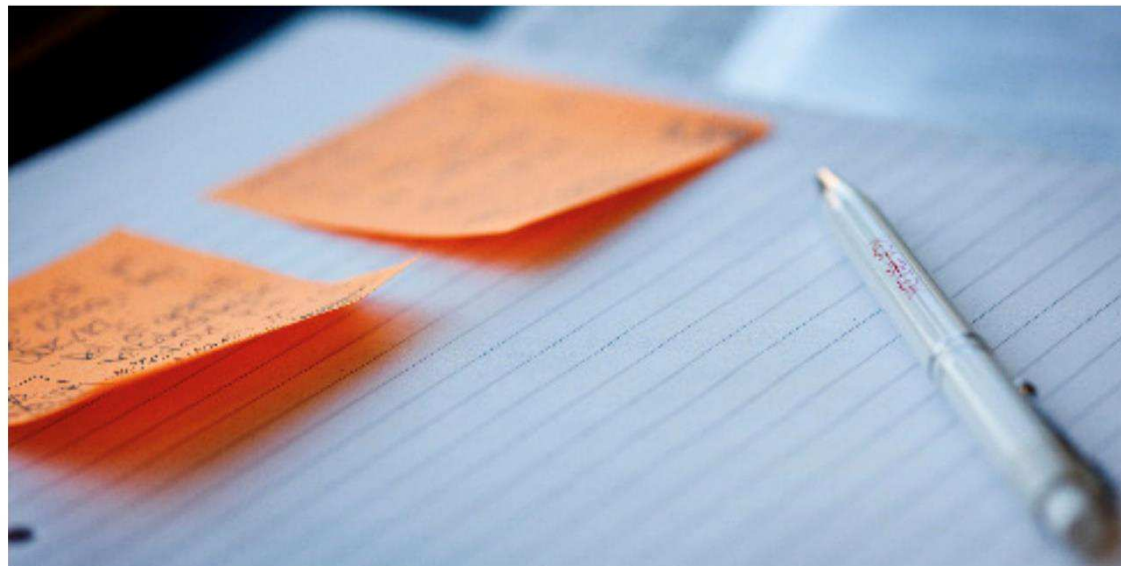
- Inddragelse af kompleks lovgivningen uden for strafferetten og forståelse af forretningsforhold
- Bevisindsamling og analyse af materiale mere kompleks
- Internationalt samarbejde næsten altid nødvendigt

Snitflader mellem SØIK og andre embeder

- Visitationsordningen og gråzonesager. Samarbejde med politikredse, efterforskningsfællesskaber og PET om konkrete sager.
- SØIK understøtter med kompetencer.

STATSADVOKATEN

FOR SÆRLIG ØKONOMISK OG
INTERNATIONAL KRIMINALITET

Del 3: Besøg i Hvidvasksekretariatet

Landsdækkende center for it-relateret økonomisk kriminalitet (LCIK)

JØRGEN BERGEN SKOV
FEBRUAR 2020

HVORFOR BLEV LCIK ETABLERET?

**Sikring af en professionel
borger- og
virksomhedsbetjening**

**Ensartet og effektiv
straffesagsbehandling på
tværs af landets
politikredse**

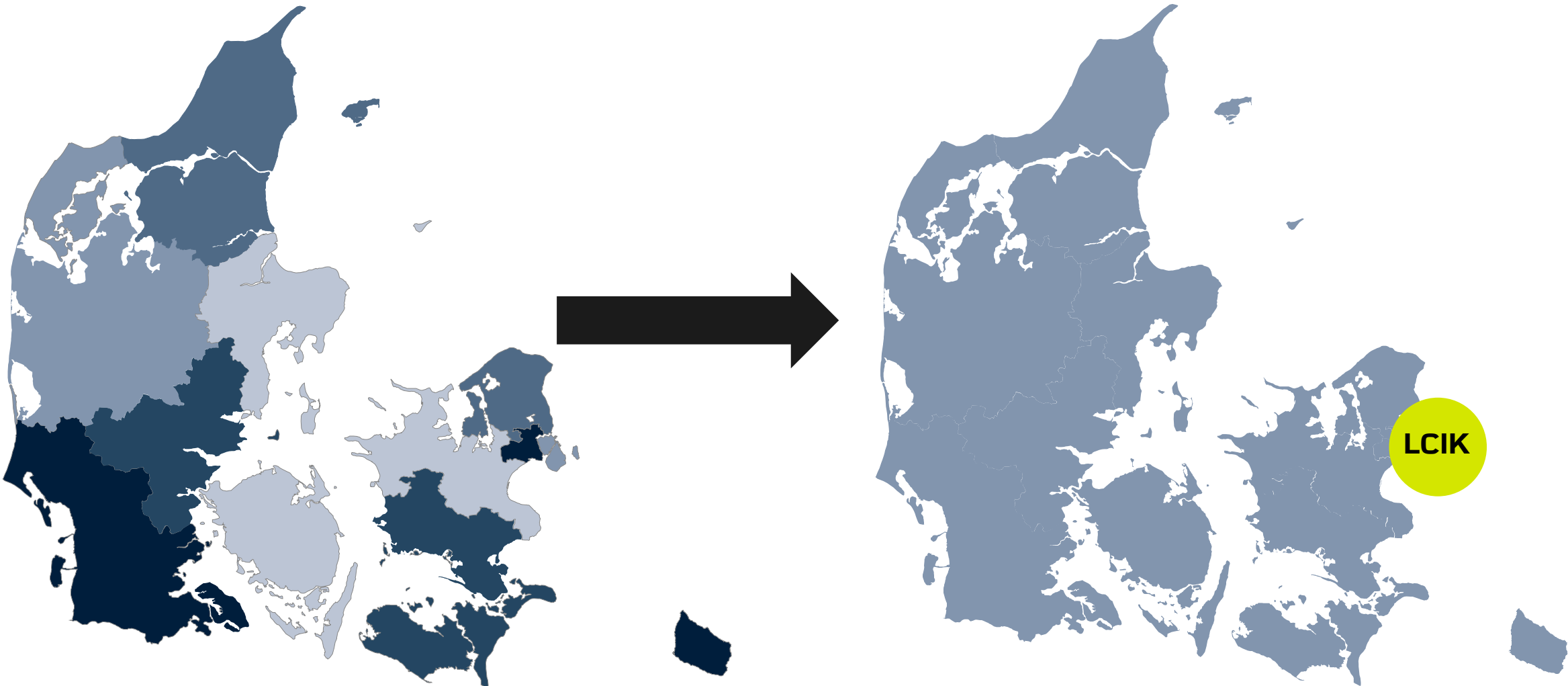

**Modtagelse af
anmeldelser, visitation og
indledende
efterforskning**

**Bedre mulighed for at
efterforske
gerningsmændene til
organiseret it-relateret
økonomisk kriminalitet
og styrke den
forebyggende indsats**

ENSRETNING AF IT-RELATERET ØKONOMISK KRIMINALITET

FIRE OVERORDNEDE PERSPEKTIVER

Borgerperspektivet

Virksomhedsperspektivet

Kredsperspektivet

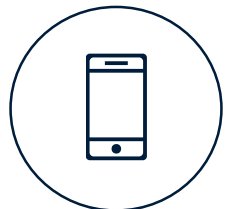
Fremtidsperspektivet

SAGSSCOPE FOR LCIK

Samhandel

Kontaktbedrageri mod borgere

Misbrug af adgang til netbank/betalingstjenester

Bedrageri mod finansielle institutioner og kreditgivere

Misbrug af betalingskort

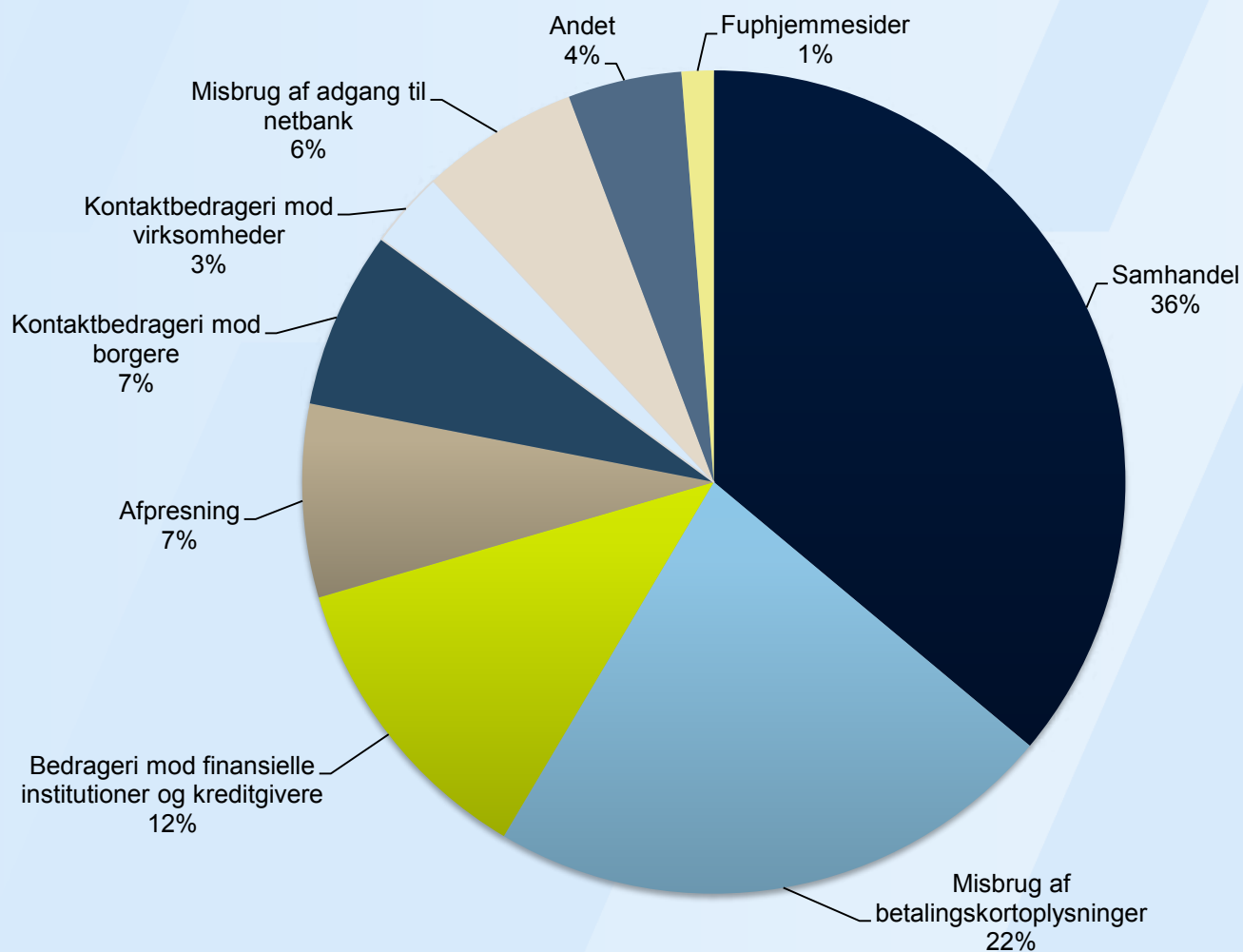

Kontaktbedrageri mod virksomheder/foreninger

**Afpresning
(Ransomware og masseafpresning)**

ANMELDELSER FORDELT PÅ SØGENØGLER I 2019

← Tweet

Opkald fra +4530 [redacted] det var Jennifer fra "Computer Security Virus Protection European Company" der lige på engelsk ville fortælle mig at Russiske hackere var ved at stjæle mit liv men hun kunne redde mig hvis jeg lige fandt mit nemid frem og gav hende koden over telefonen 🙄

8:19 · 03 feb. 20 fra [Guldborgsund, Danmark](#) · [Twitter for Android](#)

12 Retweets 372 Likes

[redacted] 1 d. ▾

Men hvornår skal i giftes? Hun skal vel bare lige have penge til et pas og en billet, så er den hjemme. ❤️

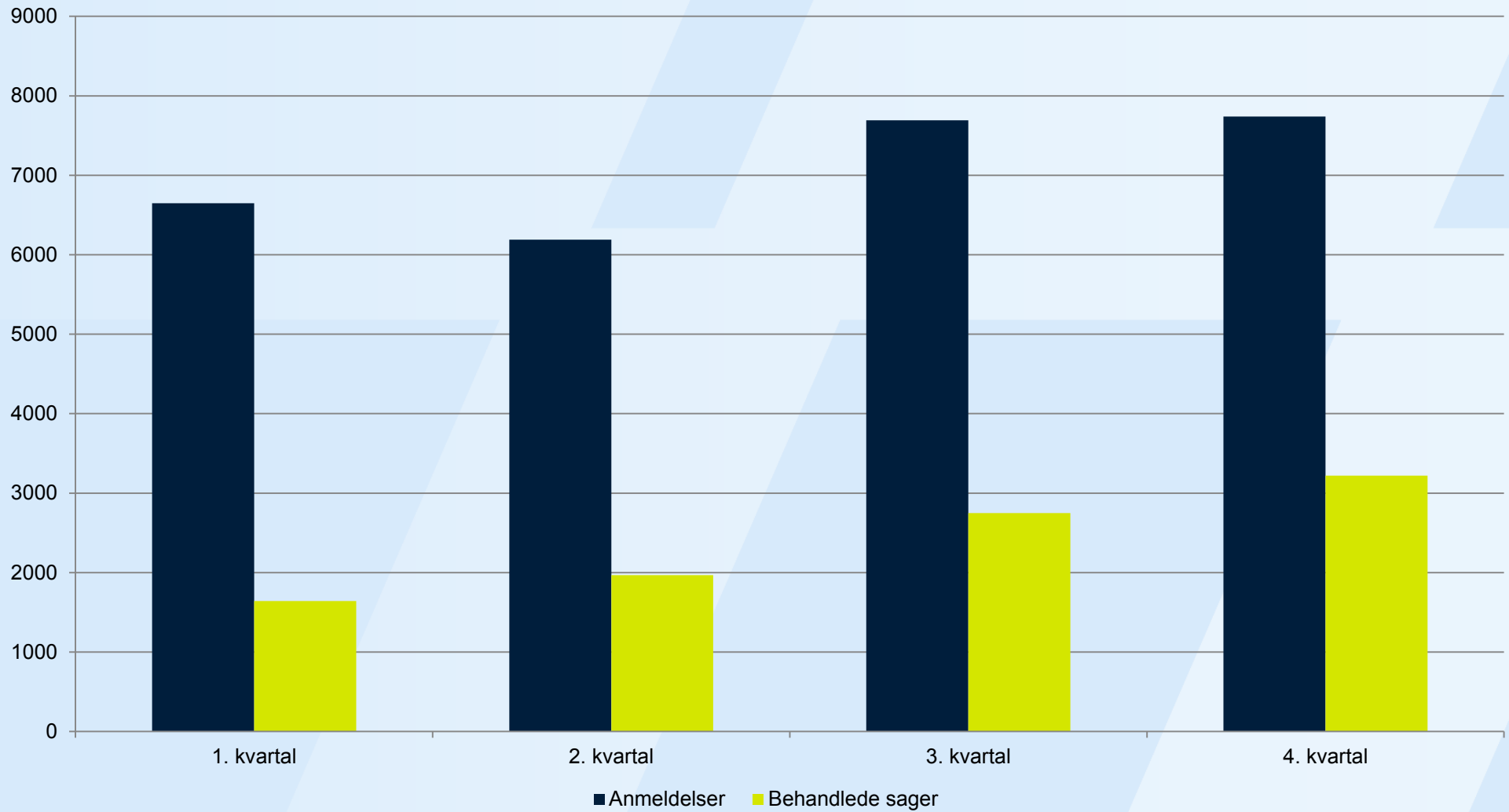

10

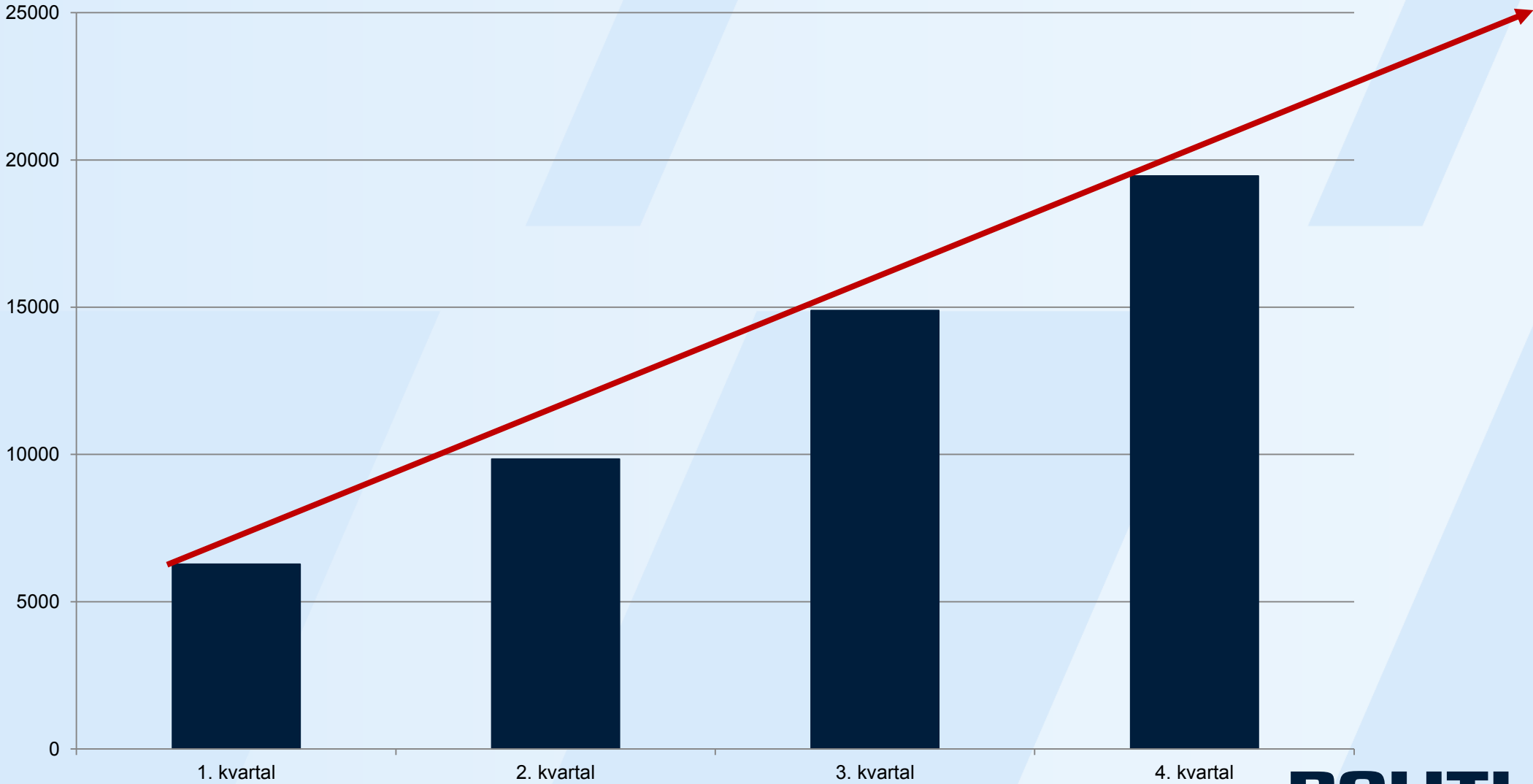

Tweet dit svar

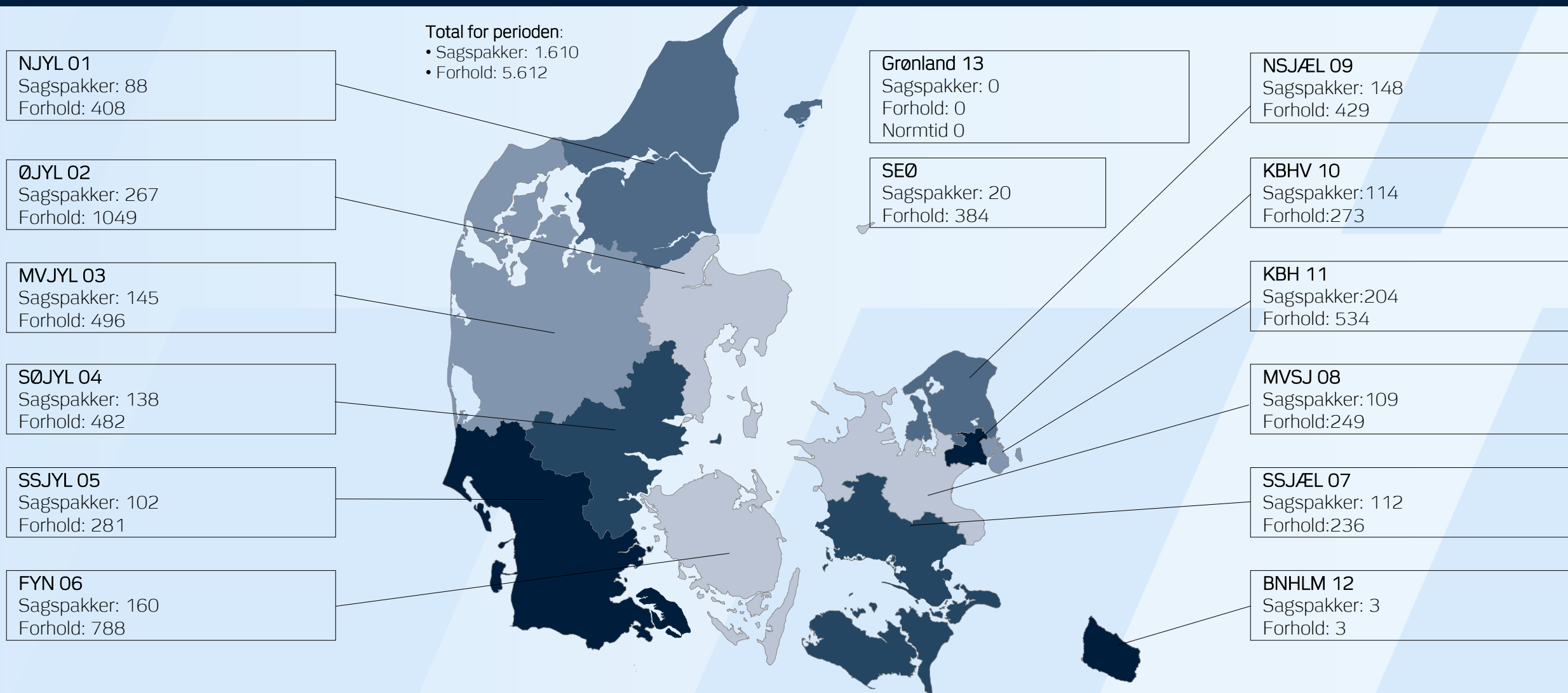
UDVIKLING I ANMELDELSER OG PRODUKTION I 2019

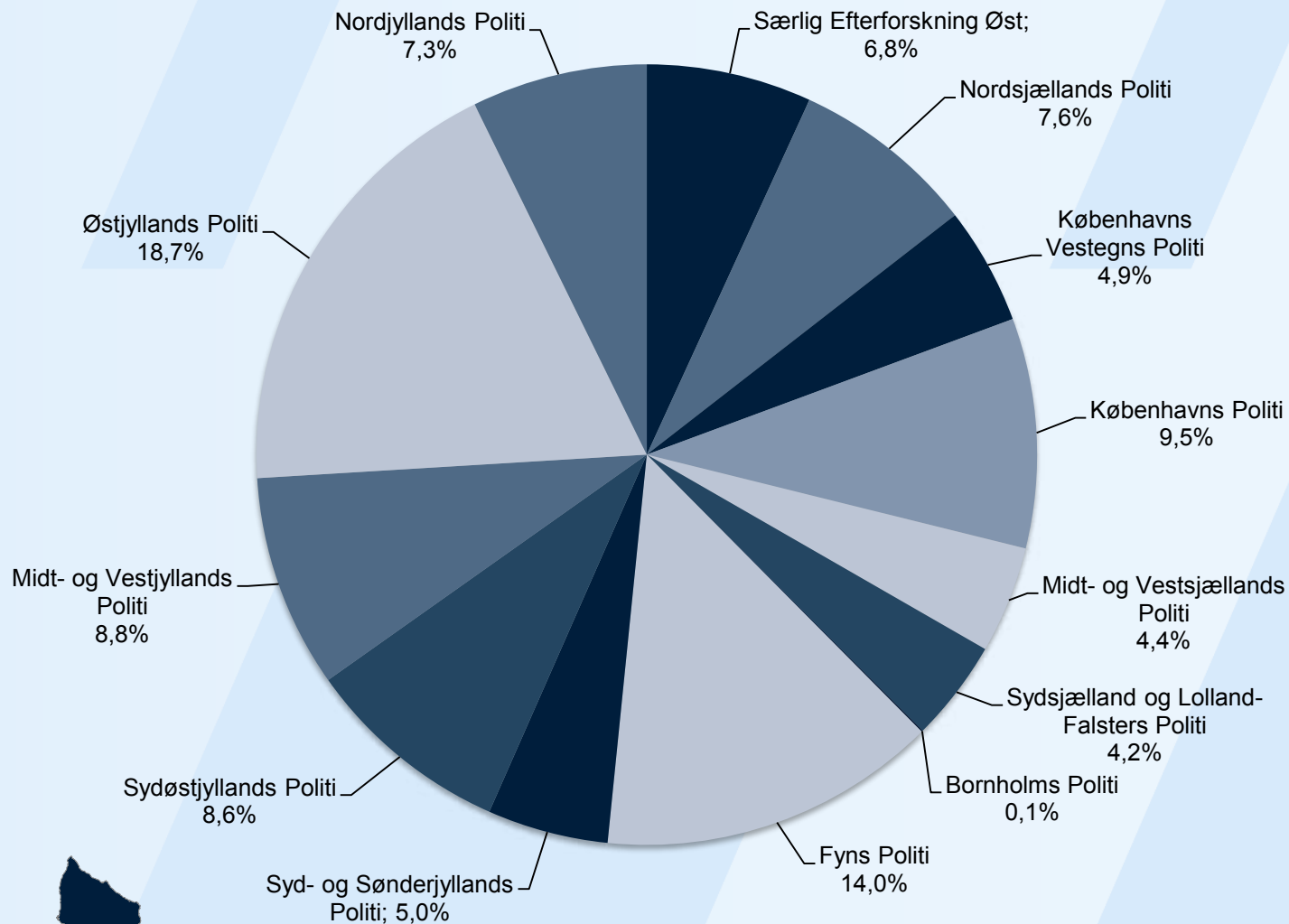
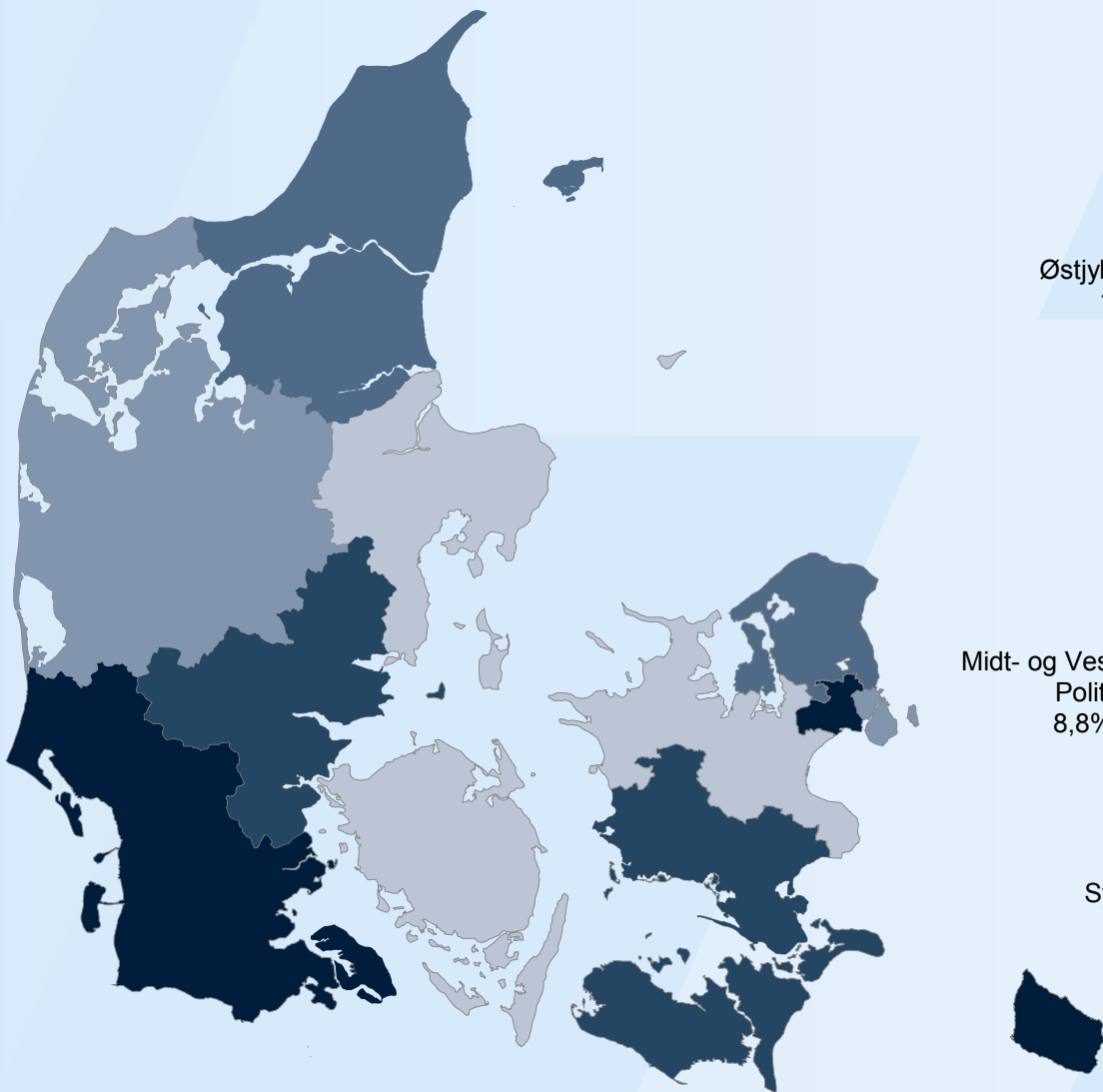
UDVIKLING I SAGSBEHOLDNING I 2019

OVERSENDTE SAGSPAKKER OG FORHOLD I 2019

OVERSENDTE SAGSPAKKER OG FORHOLD I 2019

Et eksempel på en sag/sagspakker til Østjyllands Politi fra LCIK

**(Kontaktbedrageri mod borgere)
(Datingsvindel)**

**Bedrageri mod finansielle
institutioner og kreditgivere**

- 5 forhold af bedrageri anmeldt 23/9-2019 – 12/11-2019 via den elektroniske selvbetjeningsløsning
- Lån optaget i forskellige kvinders identitet efter at have franarret dem deres NemID
- Sammenkædet i LCIK på baggrund af gerningsmandens telefonnummer og kontonummer. Gerningsmandens identitet afsløret via kontonummeret
- Sagspakkerne oversendt til Østjyllands Politi den 22/11-2019

ØSTJYLLANDS POLITI

POLITI

Østjyllands Politi

Efterforskning af økonomisk kriminalitet

KLAUS ARBOE RASMUSSEN
6. FEBRUAR 2020

”Sagsspænd” i sager om økonomisk kriminalitet

Fra simple sager tæt på borgerne

- Grundejerforeningens kassér, der begår underslæb og tilegner sig 5.000 kr. af foreningens midler
- Det lille tømrerfirma, der laver sort arbejde for en kunde
- Bedrageri via nettet, hvor borgerne svindles i.f.m. køb af koncertbilletter
- Momsunddragelse og mindre moms-karruseller

Til komplicerede efterforskninger som kræver specialkompetencer

- Offentlige ansatte, der via embedsmisbrug og bedrageri tilegner sig større pengebeløb.
- Kommanditselskaber i skattely på eksotiske ø'er med lovgivning, der beskytter selskaberne
- CEO fraud, hvor virksomheder bedrages til at overfører millionbeløb til udenlandske konti
- Større projektefterforskninger

Særlig Efterforskning Vest

De to særlige efterforskningsfællesskaber

Klaus Arboe Rasmussen

Fokus på

- den økonomiske vinding i den organiserede kriminalitet
- efterforskningsværktøjerne i den overvejende proaktive efterforskning
- værdibeslaglæggelsen

Bekæmpelse af

- den specialiserede og organiserede kriminalitet begået af Organiserede kriminelle grupper og netværk
  - Rocker/bande
  - Indbrud i privat beboelse
  - Omrejsende kriminelle.

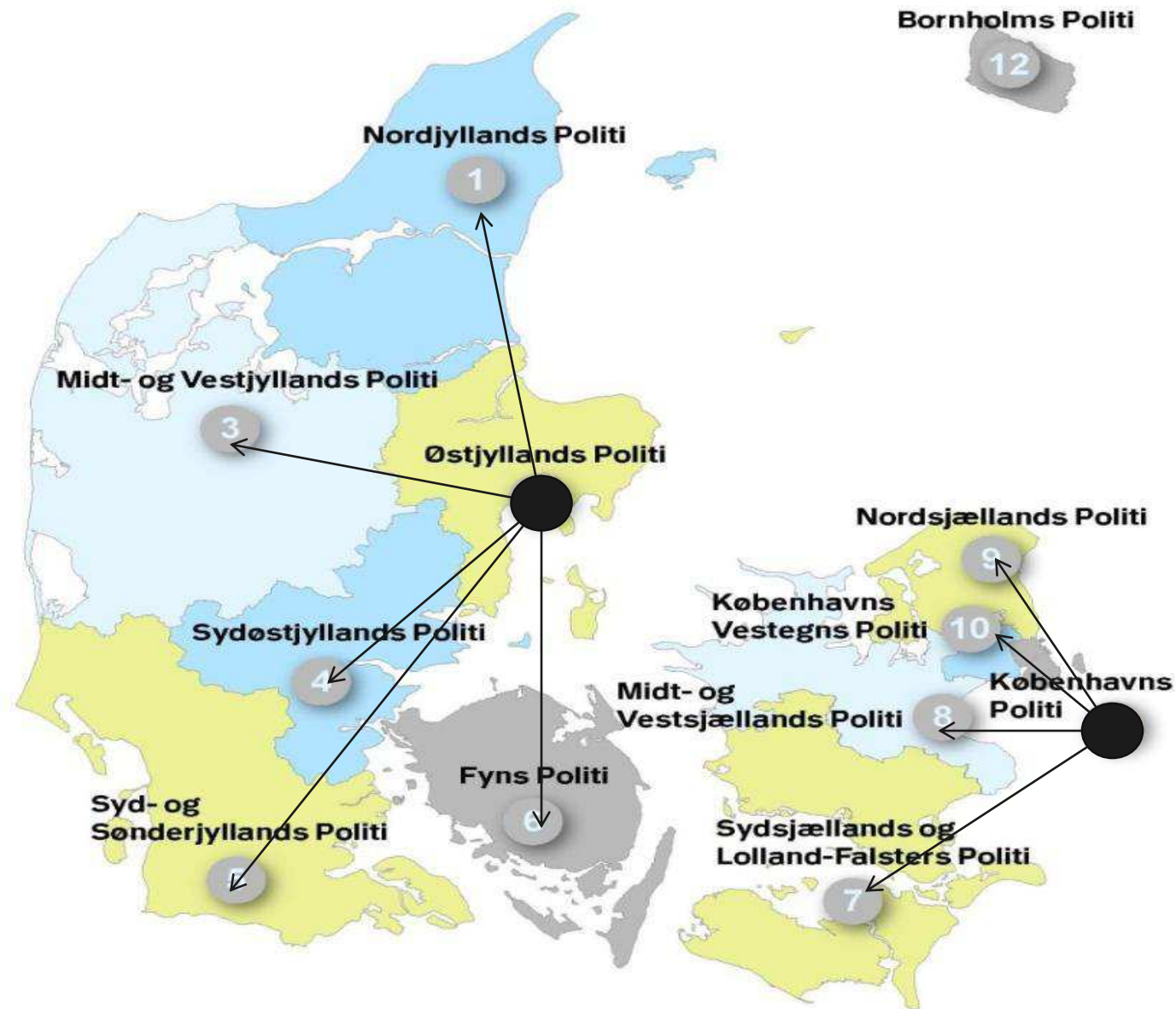
National og regional sammenhæng

- Regionale operationsområder
- Kreds- og landegrænseoverskridende kriminalitet
- Overordnet national styring og koordinering

Den økonomiske vinkel

- Typisk store værdier i den organiserede kriminalitet
- Typisk en anden form for økonomisk kriminalitet
- Økonomien som betaling for ulovlige varer typisk narkotika, våben eller designervarer
- Den ulovlige økonomi er ofte i kontanter

De to efterforskningsfællesskaber

Spørgsmål ?